

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Wales Audit Office / Swyddfa Archwilio Cymru

24 Cathedral Road / 24 Heol y Gadeirlan
Cardiff / Caerdydd
CF11 9LJ

Mr Llŷr Gruffydd AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Tel / Ffôn: 029 2032 0500
Fax / Ffacs: 029 2032 0600
Textphone / Ffôn testun: 029 2032 0660

Drwy'r e-bost:
SeneddCyllid@cynulliad.cymru

info@audit.wales / post@archwilio.cymru
www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Cyfeirnod: IE20002/AC180/caf
Dyddiad cyhoeddi: 20 Chwefror 2020

Annwyl Llŷr

Adroddiad y Pwyllgor Cyllid ar Swyddfa Archwilio Cymru

Rydym yn ddiolchgar i'r Pwyllgor am gefnogi ein hamcangyfrif diwygiedig ar gyfer y flwyddyn nesaf ac am gymeradwyo ein Cyllideb Atodol ar gyfer eleni. Yn dilyn eich adroddiad ar eich gwaith craffu blynyddol ar Swyddfa Archwilio Cymru, ysgrifennwn i nodi'r ymatebion yr ydym yn eu cynnig i argymhellion y Pwyllgor ynghylch ein hadroddiadau statudol.

Rydym yn ymdrin â phob un o'ch argymhellion yn eu tro, isod:

Argymhelliad 1. Mae'r Pwyllgor yn falch bod dull mwy cynhwysol yn dod i'r amlwg o ran rhyngweithiadau'r Bwrdd â rhanddeiliaid a byddai'n croesawu diweddariad ar sut mae Strategaeth y Rhanddeiliaid yn gwella dealltwriaeth y Bwrdd o'i rhanddeiliaid.

Gwneir gwaith yn ystod 2020-21 i edrych ar ddewisiadau gwahanol i fireinio ein dealltwriaeth o'n rhanddeiliaid a'u safbwyntiau ynghylch effaith ein gwaith. Rydym yn awyddus i ddod â rhywfaint o fewnbwn annibynnol i mewn i'n proses er mwyn adeiladu ar ein dull presennol.

Argymhelliad 2. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Adroddiadau Blynyddol yn y dyfodol yn nodi'r buddion hirdymor, gan gynnwys arbedion parhaus, a ddaw o unrhyw daliadau cynllun ymadael gwirfoddol.

Mae'r Adroddiad ar Gynnyddiaeth a Staff, o fewn yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon, yn cynnwys nodyn ar yr arbedion blynyddol a ddisgwyllir o gynlluniau

ymadael gwirfoddol. Byddwn yn ymhelaethu ar hyn mewn adroddiadau yn y dyfodol.

Argymhelliad 3. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Swyddfa Archwilio Cymru yn darparu diweddariad yn ei Hadroddiad Blynyddol nesaf ar y camau a gymerwyd i fynd i'r afael â'r materion a nodwyd fel diffygion o ran rheolaeth fewnol yn yr Adroddiad Terfynol ar Ganfyddiadau'r Archwiliad.

Nodwyd 3 'Diffyg mewn Rheolaeth Fewnol' yn yr Adroddiad ar Ganfyddiadau'r Archwiliad.

1. Nid oedd y Tîm Cyllid wedi cael ei hysbysu y byddai bil ychwanegol yn cael ei godi am archwiliad os oedd y costau'n uwch na'r ffi y cytunwyd arni. O ganlyniad, nid oedd yr incwm hwn wedi'i gydnabod yn ein cyfrifon am y flwyddyn. Mae proses wedi'i sefydlu i sicrhau bod unrhyw amrywiadau o'r fath yn cael eu dilyn yn brydlon er mwyn sicrhau nad yw'r sefyllfa hon yn digwydd eto. I'w roi yn ei gyd-destun, roedd hyn yn cynrychioli £75,000 o'n holl incwm ffioedd am y flwyddyn, oedd dros £14.6 miliwn.
2. Adroddodd yr archwilwyr fod dwyn gliniadur, yn rhannol o leiaf, yn groes i'r polisi diogelwch gwybodaeth ond bod yna le i'r polisi gael ei wneud yn fwy eglur. Mae'r Bwrdd bellach wedi cytuno ar bolisiâu diwygiedig.
3. Roedd datganiadau buddiannau blynyddol ar gyfer aelodau'r Bwrdd a'r Pwyllgor Rheoli wedi'u casglu ond nid oeddent wedi'u cyhoeddi ar y wefan ar adeg yr archwiliad am y disgwyliad am gyfieithiad. Mae'r rhain bellach ar gael ar ein gwefan.

Argymhelliad 4. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod adroddiad blynyddol nesaf Swyddfa Archwilio Cymru yn nodi'n glir wybodaeth gymaradwy ar gyfer ei dangosyddion 2018-19 ochr yn ochr â'r canlyniadau ar gyfer ei dangosyddion diwygiedig yn 2019-20, er mwyn sicrhau y gellir olrhain y mesurau sy'n perfformio waethaf.

Ac eithrio'r dangosydd oedd wedi ei gynnwys yn ein Cynllun Blynyddol 2018-19, oedd wedi ei fwrddu i fesur ein dylanwad ar y cyfryngau cymdeithasol drwy'r Sgôr Klout sydd bellach wedi darford, cadwyd yr holl ddangosyddion perfformiad allweddol eraill (DPA) yn ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2019-20. Byddwn yn adrodd ar ein perfformiad yn erbyn y dangosyddion hyn yn ein Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2019-20.

Dylai'r Pwyllgor nodi bod y dangosyddion blaenorol a oedd yn gysylltiedig â'r arolwg staff a restrwyd ar dudalen 34 ein Cynllun Blynyddol 2018-19 wedi'u cynnwys unwaith eto yn ein Cynllun 2019-20 fel dangosyddion perfformiad allweddol 11 a 12 (sy'n cynnwys cyfres fwy cynhwysfawr o ddangosyddion thematig yr arolwg staff).

Mae'r Bwrdd wedi herio'r arweinyddiaeth weithredol i ddatblygu dangosyddion perfformiad allweddol â mwy o ffocws ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf, sy'n golygu y bydd rhai newidiadau mewn cymharedd o flwyddyn i flwyddyn. Byddwn

yn falch i egluro ein rhesymau dros hyn i'r Pwyllgor oherwydd yr hyn sy'n cyfrif fwyaf yw ein gallu i ddefnyddio dangosyddion perfformiad allweddol i yrru gwelliannau mewn busnes yn y meysydd blaenoriaeth yr ydym yn eu nodi.

Argymhelliad 5. Mae'r Pwyllgor yn argymhell, wrth adolygu mesurau perfformiad allweddol, y dylai Swyddfa Archwilio Cymru sicrhau bod y gallu i olrhain perfformiad yn y dyfodol yn erbyn y flwyddyn flaenorol yn cael ei ddiogelu.

Mae sicrhau'r gallu i olrhain perfformiad yn y dyfodol yn erbyn perfformiad y blynyddoedd blaenorol yn egwyddor allweddol sy'n sail i'n hadolygiad o fesurau perfformiad. Fodd bynnag, mae penderfynu pa ddangosyddion sy'n cyd-fynd orau â'n huchelgeisiau strategol newydd ac felly'n ffurfio ein cyfres o ddangosyddion perfformiad allweddol hefyd yn ystyriaeth allweddol. Byddwn yn parhau i olrhain perfformiad yn barhaus yn erbyn amrediad llawer ehangach o ddangosyddion gweithredol, y cyflwynir adroddiadau yn erbyn llawer ohonynt hefyd yn ein Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon.

Argymhelliad 6. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Swyddfa Archwilio Cymru yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor wrth i'w Strategaeth Ystadau ddatblygu, gan gynnwys yr effaith ar raglen gyfalaf SAC ac unrhyw dargedau arbedion y cytunwyd arnynt.

Bydd diweddariad ar y Strategaeth Ystadau yn cael ei gynnwys yn yr Amcangyfrif ar gyfer 2021-22.

Argymhelliad 7. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Swyddfa Archwilio Cymru yn darparu rhagor o wybodaeth am ei gwaith gyda chyrrff archwilio sy'n bartneriaid mewn perthynas â'r rhaglen Dadansoddeg Data.

Bu cydweithio yn un o brif elfennau ein gwaith ers dechrau'r rhaglen Dadansoddeg Data. Rydym yn cydnabod bod gan lawer o sefydliadau uchelgeisiau tebyg i ni ynglŷn â thrawsnewid y defnydd o ddata. Ac rydym yn sylweddoli na ddylai SAC, fel corff cymharol fychan, ddisgwyl meddu ar yr holl atebion yn fewnol.

Buom felly yn cyrraedd allan at nifer o sefydliadau yng Nghymru a thu hwnt. Yn neilltuoel, buom yn cydweithio â chyrrff archwilio sy'n bartneriaid yn y DU ac Iwerddon.

Rydym wedi meithrin perthynas dda â thimau data'r cyrrff hyn, drwy gyfarfodydd strategaeth/cynllunio bob chwe mis. Mae'r rhain wedi arwain at gyfarfodydd gweithredol misol, sy'n canolbwyntio ar brosiectau penodol, technegau data neu broblemau yr ydym yn eu cael. Rydym bellach yn rhannu cod, ac yn ymroi i helpu'n gilydd ar brosiectau dadansoddeg data penodol. Ein bwriad yn awr yw adeiladu ar y cydberthnasau cadarnhaol hyn ac ehangu'r cydweithio hwn ymhellach fyth.

Byddwn yn adrodd am hyn yn ein Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon.

Argymhelliad 8. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Amcangyfrifon ac Adroddiadau Blynyddol yn y dyfodol yn nodi'r costau a'r buddion a ddisgwylir a'r rhai a wireddwyd drwy'r rhaglen Dadansoddeg Data.

Rydym wedi nodi pum budd penodol y bwriadwn eu sicrhau drwy Ddadansoddeg Data. Y rhain yw mwy o hyder yn ein gwaith; sylfaen dystiolaeth well ar gyfer ein gwaith; amrediad ehangach o ddulliau/delweddu dadansodol; arbedion amser/cost; a'n syniadau'n cael eu mabwysiadu gan eraill.

Drwy ein Fframwaith Gwireddu Buddion, rydym yn casglu gwybodaeth yn rheolaidd am effaith ein prosiectau dadansoddeg data. Hyd yn hyn, naratif ansodol oddi wrth ddefnyddwyr ein hoffer fu llawer o'r wybodaeth hon.

Lle bynnag y bo modd, rydym hefyd yn casglu data i allu mesur maint ein heffeithiau. Mae hwn yn faes y gwyddom fod angen inni ei gryfhau, ac ar gyfer Amcangyfrifon ac Adroddiadau Blynyddol yn y dyfodol byddwn yn cynnwys manylion pellach am yr arbedion effeithlonrwydd yr ydym wedi'u sicrhau, yn ogystal â'r buddion eraill, sydd yr un mor bwysig.

Argymhelliad 9. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Swyddfa Archwilio Cymru yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am newid ei system archwilio ariannol, gan gynnwys unrhyw arbedion a manteision effeithlonrwydd disgwyliedig o'r buddsoddiad hwn.

Daw'r contract ar gyfer y system archwilio ariannol gyfredol i ben ym mis Rhagfyr 2021 ac ni ellir ei adnewyddu. Rydym ar hyn o bryd yn gwerthuso tri dewis yn fras:

- caffael system 'oddi ar y silff';
- adeiladu system yn seiliedig ar SharePoint a fyddai'n cyd-fynd â'n system archwilio perfformiad ni; a
- datblygu system bwrpasol gydag asiantaethau archwilio eraill y DU.

Bwriadwn gwblhau'r gwerthusiad hwn erbyn haf 2020 a rhoddwn ddiweddariad pellach i'r Pwyllgor unwaith y bydd y gwerthusiad hwnnw wedi'i gwblhau, yng nghyd-destun ein Hamcangyfrif ar gyfer 2021-22 a dull gweithredu newydd yr ydym yn ei sefydlu gyda Rhaglen Newid Gorfforaethol.

Argymhelliad 10. Mae'r Pwyllgor yn argymhell, cyn i Gynllun Ffioedd 2020-21 gael ei osod gerbron y Cynulliad, bod manylion yn cael eu rhoi i'r Pwyllgor Cyllid am y modd y mae'r cynnydd o £240,000 yn yr incwm o ffioedd yn ymwneud yn uniongyrchol â'r gost o gyflawni gwaith archwilio'r Archwilydd Cyffredinol.

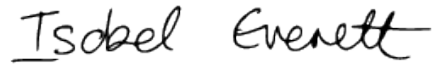
Anfonwyd llythyr at y Pwyllgor Cyllid ym mis Rhagfyr 2019, ynghyd â chopi o'r Cynllun Ffioedd, oedd yn rhoi'r manylion y gofynnir amdanynt. Diolchwn i'r Pwyllgor am gymeradwyo'r Cynllun Ffioedd.

Hyderwn fod yr uchod yn rhoi i'r Pwyllgor y sicrwydd y mae'n ei geisio ond cofiwch ddod yn ôl atom os oes gennych unrhyw ymholiadau dilynol.

Yn gywir

ADRIAN CROMPTON
Archwilydd Cyffredinol Cymru

ISOBEL EVERETT
Cadeirydd, Swyddfa Archwilio Cymru